

**ДОКЛАД
НА НАЦИОНАЛНИЯ ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ
ЗА ПРОВЕРКИТЕ В ЗАТВОРИТЕ В ГРАДОВЕТЕ ЛОВЕЧ И ПЛЕВЕН;
ОБЩЕЖИТИЯТА И АРЕСТИТЕ КЪМ ТЯХ**

Съобразно Заповед № РД-08-31/14.06.2019 г. на омбудсмана на Република България екип в състав: д-р Марияна Патрикова, Силвия Славева и Христо Атанасов, извърши проверка в периода през 2019 г. в затворите в гр. Ловеч и Плевен; общежитията и арестите към тях.

Съобразно чл. 28в от Закона за омбудсмана екипът действа като Национален превантивен механизъм (НПМ) с правомощията на омбудсмана по чл. 28а от този закон.

Екипът благодари за оказаното необходимо съдействие от страна на администрацията в проверяваните обекти.

I. Затвор – гр. Ловеч, Затворническо общежитие „Атлант“ – гр. Троян и Арест – гр. Ловеч

Първата проверка на НПМ в затвора в гр. Ловеч е била на 30.07-03.08.2012 г. Извършвани са последващи проверки през 2015 г. и 2017 г.

а) Материална база

Корпусът на затвора в гр. Ловеч е разделен на три зони: зона „А“ (централен корпус), зона „Б“ (стопанство) и болница с две отделения. При предходните си проверки НПМ констатира, че помещенията в зона А и Б са остарели и амортизирани. **В предишен доклад още от 2012 г. НПМ даде препоръки за ремонт и преоборудване на кухните в корпуса и затворническото общежитие и към момента НПМ отбелязва изпълнението на тази препоръка, както и положителната тенденция за подобряване на битовите условия.** С оглед подобряване на битовите условия през 2014 г. бяха предвидени средства по Норвежки финансов механизъм за ремонт и преустройство на психиатричното отделение в болницата при затвора и ремонт, и оборудване на кухненския блок при болницата, изграждане на тоалетни и подмяна на дограма. Прогнозната стойност на този ремонт е в размер на 479 729,83 лв. През 2018 г. изцяло ремонтирана е зоната за повишена сигурност в корпуса на затвора и помещенията, в които се настаняват лица по реда на чл. 248 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС) – обвиняеми и подсъдими. Изцяло ремонтирано е ЗО „Атлант“ в гр. Троян, включително кухненският блок. Ремонт в Специализираната болница за активно лечение на лишени от свобода (СБАЛЛС) не е извършен към момента на проверката през 2019 г.

През 2018 г. в затвора са извършени доста ремонтни дейности в основния корпус (основен ремонт на стойност: 58 985,61 лв.) и в корпус „Стопанство“ освежителен ремонт в 5-та и 7-ма група. Закупен е и нов 500-литров бойлер на стойност 1480 лв. от

Държавно предприятие „Фонд затворно дело“ (ДПФЗД). Извършен е основен ремонт на покрива на ареста към затвора на стойност 59 748,72 лв., както и освежителен ремонт на килиите в него. Изградена и мълниезащита в ЗО „Атлант“ на стойност 2 940,47 лв.

По отношение на броя настанени лица в корпуса на затвора е налице устойчива тенденция за тяхното намаляване. Данните, с които разполага НПМ са следните: 2012 г. – 535 лица; 2013 г. – 464 лица; 2014 г. – 446 лица; 2015 г. – 372 лица; 2016 г. – 345 лица; към 25.04.2017 г. – 367 лица; до 31.12.2018 г. – 165 лица.

При посещението си през 2012 г. НПМ е изразил становище, че арестът в гр. Ловеч трябва да бъде преместен възможно най-бързо, съгласно утвърдената стратегия и инвестиционна програма. **Препоръката е изпълнена.** Арестът е преместен в корпуса на затвора. Капацитетът е от 24 места. Към момента на посещението през 2017 г. и 2019 г. арестът не беше пренаселен. Средногодишно в него се настаняват между 11 и 15 лица. Разполага със 4 места за преградно свиждане и стая за адвокатско свиждане без прегради. Разполага и със стая за провеждане на разпити от разследващи полицаи.

НПМ няма негативни констатации или препоръки.

б) Хранене

Доставките на храна в Затвора – гр. Ловеч и ЗО „Атлант“ са централизирани и пряко свързани с размера на планираните бюджетни средства. Среден храноден към 31.12.2013 г. при СБАЛЛС е 3,87 лв., за Затвора – гр. Ловеч – 3,16 лв., ЗО „Атлант“ – 2,85 лв. Среден храноден към 31.12.2016 г., на база средно списъчен брой лишени от свобода (л. св.) е за затвора в гр. Ловеч – 3,73 лв., а за ЗО „Атлант“ – 3,55 лв. Среден храноден към 31.12.2018 г. на база средно списъчен брой 682 л. св. и 60 болни л. св. при СБАЛЛС е 5,45 лв., за затвора в гр. Ловеч – 3,68 лв., за ЗО „Атлант“ – 4,57 лв.

Храната за л. св. се приготвя по рецептурник в кухненския блок на затвора и кухните към затворническите общежития.

В затвора има разкрита и много добре оборудвана лавка, в която цените са завишени както във всички посетени от НПМ места за лишаване от свобода, а разнообразието от стоки е недостатъчно. Това възпрепятства много от л. св., които са с ограничени финансови възможности, да закупват различни стоки.

в) Трудова заетост

Средно месечният брой работещи лишени от свобода през 2018 г. е 220 л. св. – от тях в обслужващата сфера 70 л. св., отдаване на труд на фирми – 134 л. св. и работещи по доброволен труд – 82 л. св.

При предходната си проверка (2017 г.) НПМ установи, че на 20.02.2017 г. е настъпила трудова злополука в ЗО „Атлант“, при която лишен от свобода губи два пръста. При направената справка се установи епикриза от МБАЛ – гр. Ловеч във връзка с направеното лечение. Не се установи в личното досие протокол за тази злополука. Лицето твърдеше, че не му е направен инструктаж да работи на машина, а е бил назначен за общ работник. Ето защо, НПМ препоръчва на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ (ИАГИТ) да извърши специализирана проверка относно спазване на изискванията за здравословен и безопасен труд и спазване на правилата за охрана на труда в цеха на фирма „Еврокварт“, находящ се на територията на ЗО „Атлант“ в гр. Троян. Препоръката беше изпълнена, но омбудсманът беше информиран, че при извършената инспекция от страна на ИАГИТ, не са констатирани нарушения. **Независимо от това НПМ смята за уместно да повтори препоръката си към изпълнителния директор на ДПФЗД да бъдат положени усилия за спазване на**

нормите за здравословни и безопасни условия на труд на лишените от свобода (осигуряване на предпазни средства и нормална стайна температура през зимния сезон).

г) Медицинско обслужване

Медицинският център (МЦ) на затвора е преместен от корпуса на затвора в СМБАЛЛС – гр. Ловеч, която се намира в двора на затвора. НПОМ отчита това, като положителна стъпка на администрацията на затвора за подобряване на условията на труд на медицинския персонала и за по-добро медицинско обслужване на л. св. Стационарът на МЦ заема едно крило от отделението по белодробни болести на болницата.

МЦ е кадрово обезпечен с лекар и двама фелдшери, санитар – л. св. Лекарят по дентална медицина е осигурен чрез Регионалната здравноосигурителна каса (РЗОК) и регионалната съсловна организация на стоматолозите. Началникът на затвора изрази известни резерви към дейността на този лекар по дентална медицина и настоява пред РЗОК и съсловната организация за възстановяване на стоматологичното обслужване чрез мобилен екип ДСЦ „Св. Пантелеймон“ – гр. Плевен.

Директорът на МЦ съобщи, че предстои да се извършат профилактични прегледи. **НПОМ препоръчва на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) да осигури бюджетни средства, за да се обезпечи едновременно с профилактичните прегледи да се извършват и изследвания за СПИН/ХИВ на желаещите л. св. в затвора в гр. Ловеч.** На МЦ са предоставени тестове от Регионална здравна инспекция (РЗИ) – Ловеч. От началото на година в затвор са починали двама л. св. Единият е бил на 47 г., клинично здрав при приемане, с тримесечна присъда. Извършена е аутопсия и се очаква заключението на патологоанатома. Вторият л. св. е бил възрастен с множество хронични заболявания. Аутопсията е показала полиорганопатия.

НПОМ получи оплаквания от л. св. за отказван преглед и отпускане на лекарства от фелдшер, поради лични мотиви (според л. св.) Към момента на проверката не може да се установи необходимостта от исканите обезболяващи лекарства, документално л. св. е отказал преглед.

Медицинското обслужване в ЗО „Атлант“ – гр. Троян се обезпечава от следния персонал: лекар-ординатор по договор, който работи всеки ден и лекар по дентална медицина по договор, който посещава общежитието всеки вторник.

При проверката лекарят беше на работното си място. Той не съобщи за проблеми в организацията (прием във външни лечебни заведения) на медицинското обслужване на л. св.

При проведените интервюта с л. св. не постъпиха оплаквания от предоставяните им здравни грижи от лекаря. Основните оплаквания бяха от дейността на лекаря по дентална медицина – не идва на работа в определения график, стоматологичният стол често се поврежда. Л. св. Й. П. съобщи, че от доста време посещава лекаря по дентална медицина и оплакванията му продължават. Съобщи също, че много от часовете му са отлагани поради неявяване на лекаря по дентална медицина на работа. Завел е дело срещу него. Извършената проверка по този случай показва, че л. св. е с тежък зъбен статус – лоша зъбна хигиена, много от зъбите са разрушени. Преценката на лекаря по дентална медицина е, че на л. св. трябва да се изработят коронки и мост – дейности, които се извършват в гражданската система и се заплащат от пациента. Той не може да направи нищо повече в стоматологичния кабинет на общежитието.

С оглед на създалата се ситуация **НПМ препоръча на администрацията на затвора л. св. Й. П. да бъде изведен за лекар по дентална медицина по реда на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК).**

На началника на Затворническо общежитие „Атлант“ – гр. Троян и на началника на затвора в гр. Ловеч се обърна внимание относно спазване на обявеното работното време. Следва да се отбележи обстоятелството, че в гр. Троян има само двама специалисти по дентална медицина и настоящият лекар е привлечен за обслужване на л. св. в общежитието с много усилия.

В СБАЛЛВ – Ловеч се осъществява лечение л. св. от всички затвори с Туберкулоза и неспецифични белодробни заболявания, и с психични заболявания.

Устройството на СБАЛЛС включва следните функционална обособени структурни единици:

- Диагностично-консултативен блок: Приеман кабинет и Рентгенов кабинет;
- Стационарен блок: Отделение по белодробни болести и Психиатрично отделение;
- Болнична аптека;
- Административно-стопански блок.

В болницата работят 25 души персонал. Осигурено е 24-часова медицинска помощ.

Отделението по белодробни болести е с 50 легла (в т. ч. леглата на МЦ). Обособени са стаи за болни от Туберкулоза и стаи за белодробни неспецифични заболявания. Санитарно-хигиенни и битови условия в отделението са добри. Има стаи с по две легла и стаи с повече легла. Всяка стая е със самостоятелен санитарен възел, изпълнени са предписания за антибактериална облицовка на стаите. В отделението имаше малко пациенти. От години се наблюдава намаляване на техния брой. През 2018 г. през отделението са преминали са 59 болни; използваемост на болничните легла 75 дни – 21 % (показатели по-ниски от средните за страната); среден болничен престой 64 дни. Лечебният процес е обезпечен с лекарства и консумативи. При резистентно болни се правят изследвания и определяне на лечението съвместно с РЗИ – Ловеч. Осигурено е четирикратно усилено хранене на болните от Туберкулоза. Пациентите се лекуват след подписване на информирано съгласие.

При проверката в отделеното се лекуваше л. св. с резистентна форма на ТБЦ. Л. св. отказва да приема лекарства, подписал е декларация. Предстои да бъде освободен от затвора. Заболяването му е открито през 2011 г., когато е бил отново в затвора. Отказал е да се лекува в гражданската система, за което са му налагани санкции по Закона за здравето. НПМ препоръча при освобождаване на л. св. да се информира РЗИ по местоживеенето за здравословното му състояние.

Персоналът на отделението е: началник на отделение; един лекар-ординатор, без специалност; трима фелдшери и пет сестри; двама санитарни, които са л. св. от затвора. **НПМ препоръчва на ГДИН да се организира специализацията на д-р Баканова, ординатор в отделението по белодробни болести на СБАЛЛС – Ловеч.**

Отделението за психични заболявания е с 55 легла. Обособени са сектор за жени и сектор за мъже. В отделението има добри санитарно-хигиенни и битови условия. Отделението е пълно. Лечението се осъществява срещу информирано съгласие. НПМ имаше случай (по жалба), при който л. св. от Затвора – гр. Бобов дол с психични проблеми отказал да подпише информирано съгласие за лечение в болницата и по-тази причина е върнат обратно в затвора. В изолатора на мъжкото отделение лежи л. св. с личностно разстройство, който не желае да приема медикаменти и предстои да бъде изписан. В отделението се извършват средно годишно около 47 експертизи. През 2018 г. през отделението са преминали 230 болни, средна продължителност на болничен

престой 64 дни. Използваемост 293 дни – 83,7 %. Показателите отговарят на средните за страната за стационарните лечебни заведения за психиатрична помощ.

Персонал: началник на отделение; ординатор със специалност; свободна ординаторска длъжност; трима фелдшери; 6 медицински сестри; санитарни 2 л. св. + 1 л. св. жена, придружаваща пациенти от затвора в гр. Сливен. **НПМ препоръчва да се назначи лекар-психиатър в СБАЛЛС – Ловеч.**

д) Мерки за закрила и социална работа

НПМ констатира, че през 2018 г. един лишен от свобода е неоснователно задържан над определения от съда размер на наказанието (задържан неоснователно с 3 месеца и 15 дни поради отменена условна присъда в размер на 4 месеца лишаване от свобода). Задържането не е по вина на администрацията на затвора.

Към 2019 г. в затвора има 24 осъдени на „доживотен затвор“. От тях 18 са с право на замяна и 6 без право на замяна.

За 2018 г. средно месечно 136 лица са добили право на условно предсрочно освобождаване (УПО). За годината са освободени 66 л. св. Лишените от свобода, придобили възможност за замяна на режима в по-лек са 2779, на УПО са 1633, а тези за настаняване в открит тип – 590. Към 31.12.2018 г. от общия брой 672 л. св. 201 са били настанени в заведение от открит тип.

За 2018 г. 202 лица са извършили 383 деяния, представляващи дисциплинарни нарушения, съгласно чл. 100 от ЗИНЗС и са им наложени дисциплинарни наказания. Най-голям брой санкционирани са от категорията рецидивисти – 99 осъдени са наказани с 202 наказания. От останалата част от закрития тип 56 л. св. са санкционирани със 110 наказания. В общежитията от открит тип 38 човека са наказани с 54 наказания. Най-малко деструктивни прояви има сред обвиняемите и подсъдимите, където 9 човека са наказани със 17 наказания.

За позитивни прояви и участие в реализираните през годината мероприятия 376 л. св. са стимулирани със 569 награди. Най-често прилаганият стимул – 243 пъти, е писмената похвала. В 92 случая е предложена извънредната хранителна пратка. Следва удълженото свиждане до 4 часа – 66 пъти. Наградените с домашен отпуск до 2 и до 5 денонощия са – 16 до 2 и 53 случая до 5 денонощия. Отпуск до 12 часа извън затворническо общежитие от открит тип – 57 случая.

В програмата за подготовка за живот на свобода, са обхванати 179 л. св. в индивидуална и 37 л. св. в групово форма на работа. Условно предсрочно освободени са 66 л. св., от които 39 с пробационни мерки. В тази насока на дейност пенитенциарната администрация на затвора в гр. Ловеч е била подпомагана от представители на службите за социално подпомагане и заетостта, както и от НЗОК. **НПМ дава изключително висока оценка на това взаимодействие между институциите.**

В затвора в гр. Ловеч е изградено и функционира училище СУ „Димитър Митев“ до 12-ти клас с филиал в затвора в гр. Плевен. Учебната 2018/2019 г. са започнали (общо с филиалите) 202 ученици. Към момента на проверката през 2019 г. учащите в училището към затвора в гр. Ловеч и филиалите към него в градовете Плевен и Белене беше 232 л. св.

В ученическите групи и в ЗО „Атлант“ има сформирани клубове по художествена самодейност и арт-клуб. Те са в основата на различните самодейни програми. Самите програми се състоят от различни по вид изпълнения на участниците, включващи театрални постановки, скетчове, рецитали, музикално-развлекателни и

танцови програми. В ЗО „Атлант“ се прилагат и три образователни програми – по овощарство, оказване на долекарска помощ и за ограмотяване.

Наред с индивидуалната форма на работа в затвора в гр. Ловеч се прилагат и шест специализирани корекционни програми. За 2018 г. са проведени 19 групови форми на работа както следва: умения за мислене – 7 групи; активно поведение на трудовия пазар – 3 групи; шофиране в нетрезво състояние – 1 група; краткосрочна програма за работа с наркозависими лица – 2 програми; овладяване на гнева – 1 група; работа с лица с ниско интелектуално ниво – 4 групи.

Оценката на екипа на НПМ е, че количеството основни и допълнителни програми е разнообразно, но процентът на лишени от свобода, които се включват в тях е малък, а натовареността на инспекторите „социални дейности и възпитателна работа“ (СДВР) – висока.

По отношение на употребата на сила и помощни средства през 2019 г. НПМ не получи оплаквания от страна на л. св. Служителите от надзорно-охранителния състав са изготвили общо 664 броя докладни записки. През 2018 г. има 11 случая на правомерна употреба на физическа сила и помощни средства, като за посочените случаи са изготвени 17 бр. докладни записки. Няма допуснати бягства и други тежки нарушения, извършени от л. св.

II. Затвор – гр. Плевен, общежитията към него и Арест – гр. Плевен

а) Материална база

Затворът в гр. Плевен е в експлоатация от 1982 г. и би могъл да бъде определен като нов в сравнение с материалната база на останалите места за лишаване от свобода в Република България. Сградата първоначално е планирана и построена за общежитие, а впоследствие статутът на общежитието е променен на затвор. От построяването му до 2012 г. са изградени единствено санитарни възли в помещенията на лишените от свобода.

Към 2019 г. при настаняването на л. св. се следи натовареността да е равномерна, като се съблюдава да се спазва нормата от 4 кв. м. жилищна площ за всеки л. св. или задържано лице. За целта се води ежедневна контролна таблица на натоварването. От нормата изключение се допуска по необходимост за л. св., настанени в затворническо общежитие от открит тип.

Чрез вградено обучение „Придобиване на строителни умения в практиката“ са освежени всички спални помещения на 1 етаж в корпуса на затвора като са боядисани стени, тавани, легла, шкафчета, а където е било необходимо е поставен и теракот на пода на помещенията.

В практическите занимания на двата курса за придобиване на професия „Строител“, специалност „Основни и довършителни работи“, проведени за времето от 21 ноември до 12 декември 2018 г. са освежени и всички останали спални и общи помещения, находящи се на 2 и 4 етаж в корпуса на затвора.

В края на 2018 г. е стартирало външно саниране на целият корпус на затвора. Работата се осъществява от външна фирма по договор с ДПФЗД. Към момента на проверката през 2019 г. санирането беше завършило.

Общият брой на лишените от свобода към 01.01.2019 г. е 382, от тях: осъдени – 359 л. св.; открит тип – 130 л. св.; закрит тип за нередицидивисти – 85 л. св.; закрит тип за рецидивисти – 136 л. св.; подсъдими – 22 л. св.; обвиняеми – 9 л. св. В корпуса на затвора са настанени 266 л. св., в ЗО „Плевен“ – 90 л. св., а в ЗО „Вит“ – 37 л. св.

Изтърпяващите наказание „доживотен затвор“ са 16 л. св., от които със замяна – 12 л. св. и без замяна – 4 л. св.

Към датата на проверката през 2019 г. НПМ не установи пренаселеност в затвора.

При своите предходни проверки НПМ е установил, че арестът в гр. Плевен не отговаря на националните и международните стандарти. В него нямаше изградено място за престой на открито. Нямаше санитарни възли в помещенията. Липсваше достатъчно дневна светлина и вентилация в помещенията. През 2015 г. арестът бе преместен и битовите проблеми разрешени. **Препоръката, дадена от НПМ още през 2012 г. е изпълнена.** Капацитетът на ареста в гр. Плевен към Затвора – гр. Плевен е 51 човека при средна дневна натовареност 36 задържани лица. Общият брой задържани лица, пребивавали в ареста към затвора в гр. Плевен е 257.

НПМ не установи пренаселеност на ареста.

б) Хранене

Храненето за л. св. се извършва съгласно утвърдени таблици по прехраната и утвърдени практически указания по прилагането им.

На един лишен от свобода за един ден се полагат 2 622 калории, а за работящи – допълнителни 517 калории, съгласно таблиците по прехраната от 19.03.2007 г., утвърдени в Министерството на правосъдието.

Менютата включват разнообразно приготвена храна, осигуряваща оптимално покриване на физиологичните норми за хранене с цел удовлетворяване на физиологичните потребности, постигане на нормален живот и създаване на предпоставки за съхранение на здравето на л. св.

При съставяне на основните и различните диетични режими на хранене, предписани от медицински специалисти, се спазват препоръчителните стойности за хранителен прием.

За 2018 г. средният паричен размер за храноден е 3.72 лв.

в) Трудова заетост

Утвърдените щатни длъжности за л. св., заети в обслужващата и комунално-битова дейност са твърде недостатъчни, за да се предостави възможност на всеки желаещ да се включи в трудова дейност, тъй като щатна численост е едва 12 % от наличния брой настанени лица. За календарната 2018 година са утвърдени едва 453 щатни длъжности.

С помощта и съдействието на ДПФЗД се търсят алтернативи за трудов ангажимент, чрез сключване на договори с външни фирми. За календарната 2018 г. договорните отношения са с 5 фирми, в които с различна периодичност са трудоангажирани до 131 л. св. Затворът поддържа и доброто сътрудничество и с Община Плевен, която сезонно наема л. св., настанени в ЗООТ „Плевен“ за почистване и облагородяване на района на парк „Кайлъка“.

Като компенсация за ограничените възможности за трудова реализация широко се прилага ползването на възможностите, които предоставя чл. 80 от ЗИНЗС – полагане на доброволен труд. За благоустройството, поддържането и хигиенизирането на помещенията и района на затвора и прилежащите към него обществения за календарната 2018 г. година са отдадени 1572 трудови дни. Тази дейност се явява допълнително и като стимул за поддържано поведение съобразено с нормите и порядките в местата за лишаване от свобода.

г) Медицинско обслужване

Медицинското обслужване е осигурено по реда на НЗОК – служебен избор на медицински специалист с регламентирано работно време: вторник след обяд и сряда сутрин. Наличен е щат на МЦ един лекар и един фелдшер. На фелдшерската длъжност е назначена медицинска сестра на пълно работно време. По граждански договор работи лекар с работно време: вторник сутрин и сряда следобед. Към МЦ работят и двама санитарни – л. св. За дейността на МЦ се разчита и на Центъра за спешна медицинска помощ, който не е отказвал повикване досега.

НПМ препоръчва дейността на МЦ да се обезпечи с лекар на седмичен график. Следва да се да се отбележи, че през настоящата година (до момента на проверката) към НПМ не са постъпвали оплаквания от л. св. за медицинското обслужване в затвора. Това може да се обясни с добрата социалната работа с л. св. и тяхната трудовата заетост, което води до минимизиране на неоснователните оплаквания и натоварвания на медицинските специалисти, характерно за другите затвори.

Добра практика на ръководство на затвора е хронично болни, нуждаещи се от системни медицински грижи, да се предлагат за УПО. През настоящата година (до момента на проверката) единият от двамата л. св. с ХБН, на хемодиализа е освободен от затвора, определена му е пробация. Предстои и вторият л. св. с ХБН, на хемодиализа да бъде предложен за УПО.

д) Мерки за закрила и социална работа

НПМ установи, че за 2018 г. има само един случай на неоснователно задържан л. св. (3 дни), като причината за това е късно получен съдебен акт. Няма изолирани л. св. по чл. 120 от ЗИНЗС. От обвиняемите и подсъдимите само едно лице е изолирано по реда на чл. 248, ал. 1 от ЗИНЗС. Две лица са настанени в самостоятелно помещение на основание чл. 60, ал. 2 от ЗИНЗС.

Общо за 2018 г. л. св., придобили право на УПО са 114, като всички предложения за тяхното предсрочно освобождаване са уважени от съда. Лишените от свобода, преместени от заведение „закрит тип“ в заведение от „открит тип“ са 25. Няма лишени от свобода, чийто режим да е заменен от първоначално определения от съда в по-тежък (чл. 66 от ЗИНЗС). На 49 л. св. режимът е променен в по-лек.

Общият брой на поощренията, получени от л. св. за 2018 г. е 447, а наложените дисциплинарни наказания са 214 бр. **Прави впечатление двойният брой на наградите в сравнение с наказанията.** НПМ и в предходни свой доклади е отбелязвал, че това се дължи на изключително добрия микроклимат в затвора в гр. Плевен и усилията, които полагат инспекторите „СДВР“ за работа с л. св.

Програмите, които се реализират в затвора са: „Програма за адаптация за новопостъпили лица“; „Умения за мислене“; „Толерантност в затвора – толерантност в живота“; „Формиране на умения за безопасно шофиране у осъдени по чл. 343б от НК“; „Краткосрочна програма за работа с наркозависими лица“; „Превенция на сексуалното насилие“; Клуб „Анонимни алкохолици“; „Управление на финансите според Божието слово“; „Библейски образователен семинар“; „Подготовка за живот на свобода – предизвикателство и избор“.

Затворът в гр. Плевен традиционно поддържа добра връзка с пробационните служби за уточняване на вида мерки за пробационен надзор на предлаганите за УПО л. св., съобразно с възможностите в съответното населено място, както и система за известие на осъдените на пробация лишени от свобода в периода преди

освобождаването им от затвора. Ежемесечно се провеждат срещи с експерти от Дирекция „Бюро по труда“, Дирекция „Социално подпомагане“ и наблюдателната комисия в гр. Плевен, по време на които осъдените получават актуална информация за предлаганите услуги и отговори на интересуващите ги въпроси.

От 2010 г. към затвора в гр. Плевен е разкрит и функционира филиал за начално училищно обучение към СУ „Димитър Митев“ при затвора в гр. Ловеч. Всяка учебна година се предшества от интензивна кампания по разясняване, мотивиране и набавяне на удостоверения на л. св. с образователни потребности за повишаване на грамотността им. В четирите начални паралелки в учебния център годишно започват своето обучение между 60 и 70 ученици, като за учебната 2017/2018 са започнали своето обучение 41 ученици.

НАЦИОНАЛНИЯТ ПРЕВАНТИВЕН МЕХАНИЗЪМ:

1. НППМ смята за уместно да повтори препоръката си към изпълнителния директор на Държавно предприятие „Фонд затворно дело“ да бъдат положени усилия за спазване на нормите за здравословни и безопасни условия на труд на лишените от свобода (осигуряване на предпазни средства и нормална стайна температура през зимния сезон).
2. НППМ препоръчва на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ да осигури бюджетни средства, за да се обезпечи едновременно с профилактичните прегледи да се извършват и изследвания за СПИН/ХИВ на желаещите л. св. в затвора в гр. Ловеч.
3. НППМ препоръчва на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ да се организира специализацията на д-р Баканова, ординатор в отделението по белодробни болести на Специализираната болница за активно лечение на лишени от свобода – Ловеч.
4. НППМ препоръчва да се назначи лекар-психиатър в Специализираната болница за активно лечение на лишени от свобода – Ловеч.
5. НППМ препоръчва дейността на Медицинския център към Затвора – гр. Плевен да се обезпечи с лекар на седмичен график.
6. НППМ повтаря своя стара препоръка към министъра на правосъдието да осигури бюджетно увеличаването на инспекторите „социални дейности и възпитателна работа“ във всички места за лишаване от свобода. Също така, да бъдат осигурени допълнителни квалификационни курсове в страната и чужбина на тези служители.

**ХРИСТО АТАНАСОВ –
РЪКОВОДИТЕЛ НА ЕКИПА
И ГЛАВЕН ЕКСПЕРТ В
ДИРЕКЦИЯ „НАЦИОНАЛЕН
ПРЕВАНТИВЕН
МЕХАНИЗЪМ И ОСНОВНИ
ПРАВА И СВОБОДИ НА
ЧОВЕКА“**